

FRIBUSSER GAV FRIRUM TIL BÅDE BORGERE OG KOMMUNENS ØKONOMI I SLAGELSE KOMMUNE

OM CASEN

Slagelse Kommune ønskede at udvikle nye prisvenlige og miljørigtige mobilitetsløsninger for landdistrikterne i kommunen – og samtidig reducere kommunens udgifter til den kollektive trafik. Udfordringen er nemlig, at borgere i landdistrikter ofte er afhængige af bil på grund af mangelfuld kollektiv trafik – og det giver særligt udfordringer for nogle grupper af borgere, der ikke har kørekort eller adgang til bil.

Ved at etablere Fribusser har kommunen tilstræbt at skabe mere mobilitet for eksempelvis skoleelever, uddannelsessøgende og ældre borgere i landdistrikterne. Derudover har kommunen ønsket at flytte borgere fra alenekørsel i bil til kollektiv trafik, cykel eller delemobilitet, og derved reducere bilture og -kilometer. Fribusserne er gratis busser, som kører i hverdage fra tidlig morgen til sen eftermiddag. De kører i ringruter – og starter og slutter dermed samme sted.

Den første Fribus-linje startede i august 2020, mens de to øvrige Fribus-linjer fulgte efter i august 2021. Det er kommunen, der driver Fribusserne, og de har gennem udbud valgt en operatør. I forbindelse med det nye tiltag har kommunen nedlagt fire Movia-buslinjer for på den måde at frigive økonomi til Fribussen.

HVAD HAR VI TESTET?

- Gratis busser i et landdistrikt.
- Hjemtaget al planlægning, kontrakter og udbud i kommunen, som er opgaver der traditionelt ligger i et trafikselskab.
- Undersøgt behovet for at forny den kollektive transport i Slagelse Kommune blandt andet gennem samskabelse med borgere.
- Etableret tre fossilfri Fribus-linjer: Blå, Rød og Lilla på udvalgte i ringruter i Slagelse Kommune.
- Etableret hjemmeside, der informerer borgerne om fribussernes køreplan, ruter m.m.
- Husstandsomdelt informationsfoldere i landdistrikter med gældende køre- og ruteplaner.
- Oprettet to følgegrupper bestående af lokale ildsjæle, som er sparringspart.
- Evalueret ruterne gennem kvalitative og kvantitative metoder - både blandt brugere og ikke-brugere.
- Tilrettet og forbedret to af ruterne.

HVAD HAR VI LÆRT?

- Fribusser kan resultere i mere buskørsel for færre penge for kommunen.
- Der bør opbygges en projektorganisation bestående af medarbejdere fra flere forvaltninger.
- Der skal være tilstrækkelige medarbejderressourcer i opstartsfasen, som primært skal bruges på samskabelsen - gerne ét årsværk.
- Ressourceforbruget falder betydeligt, når busserne er i drift - 1/4 årsværk.
- Samskabelse med borgere er et vigtigt fundament i al planlægning af busserne – både i opstarten og undervejs. Det øger tilfredsheden med busruterne, fordi borgerne har mulighed for at komme med ønsker til til rute- og køreplaner.
- Vigtigt med politisk deltagelse på borgermøder.
- Gratis mobilitetsløsninger skaber mere aktivitet blandt grupper af borgere med begrænset økonomi.
- Gennem dialogmøder med mobilitetsoperatører har kommunen lært, at der er plads til at effektivisere buslinjerne – eksempelvis på grund af unødige ophold undervejs på ruten eller lange chaufførpauser.
- Fribusser kan skabe et økonomisk råderum, som kan reinvesteres i den kollektive trafik. Slagelse Kommune har eksempelvis sparet 55 procent på Fribus 1, som svarer til 2,3 millioner kroner årligt.

HVEM HAR VÆRET MED?

- Tværorganisatorisk projekt på fire stabsenheder i Slagelse Kommune: Center for Miljø, Plan & Teknik, Stab for Ledelse, Udvikling & HR, Stab for Økonomi & Digitalisering og Center for Skole
- Private busoperatører, som har budt ind på opgaven i kommunens udbud
- Innovation Skåne
- Gate 21

HVILKE UDFORDRINGER HAR VI MØDT?

Tiltaget med Fribusserne er baseret på borgerinddragelse, så busruter og køreplan kunne tilpasses borgernes behov. Da Covid-19 medførte nedlukning af samfundet har projektet måttet tilpasse sine aktiviteter undervejs.

Da Fribussen startede som forsøgsordning udenfor den almindelige busdrift, fremgår Fribussen ikke af Rejseplanen, hvilket kan være en hæmsko for brugen af Fribussen. Der er dog oprettet en underside for Fribussen på kommunens hjemmeside.

Kommunen har desuden mødt organisatoriske udfordringer i forbindelse med offentlige samarbejdspartnere, der har haft stærke holdninger til den kollektive transport, som kan være svære at ændre.

HVAD ARBEJDER VI VIDERE MED?

Alle tre Fribus-linjer er gjort til permanente løsninger, som er trådt i kraft i løbet af sommeren 2022. Slagelse Kommune ønsker, at busserne bliver mere attraktive og benyttet af flere grupper i samfundet end skolebørn.

En evaluering viser, at linje Blå har dobbelt så mange passagerer som linje Rød. Derfor vil kommunen investere mere i linje Blå for at imødekomme ønskerne fra borgerne og undgå at køre med tomme sæder.

De tre Fribuslinjer har tilsammen givet et økonomisk råderum på estimeret 2,8 millioner kroner, som reinvesteres i den kollektive trafik i Slagelse Kommune.

BAG CASEN STÅR

PROJEKTET ER STØTTET AF

